

Jak moc hřeje oblečení?

Pomůcky

Bodový teploměr Vernier GDX-ST, plastová lahev s širokým hrdlem a víčkem (používali jsme lahev od mléka), svetr nebo mikina.

Teorie a cíl měření

Běžnou mylnou představou je, že oblečení hřeje, tj. že vydává teplo. Ve skutečnosti oblečení nehřeje, ale tepelně izoluje, tj. zpomaluje vyrovnávání teplot mezi zabaleným objektem a okolím.

Cílem této aktivity je přesvědčit žáky o tom, že oblečení skutečně žádné teplo nevydává.

Vyrovnnání výchozích teplot

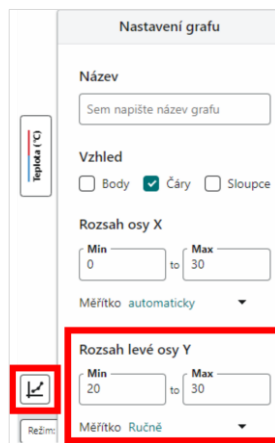
Před měřením nechejte dostatečně dlouhou dobu pomůcky ležet v učebně, aby mohly svou teplotu samovolně vyrovnat s okolím. Je dobré zavřít okna (nevětrat), případně odstínit slunce žaluziemi.

Při manipulaci s předměty dejte pozor, abyste je rukama nezahřáli. Mikinu nemějte na sobě (ohříváli byste ji svým tělem), ale položenou někde stranou (ne na slunci).

Příprava měření

1. Spustíte aplikaci *Graphical Analysis* a připojíte teploměr ([návod](#)).
2. Teploměr vložte do lahve tak, aby se měřicí část nedotýkala stěn nádoby – využijte toho, že drát teploměru lze částečně tvarovat. **Dbejte na to, abyste svýma rukama lahev a teploměr nezahřáli.**
3. Klikněte na pole *Režim, Frekvence* v levém dolním rohu a nastavte zastavení měření po 30 sekundách trvání experimentu. Potvrďte tlačítkem *HOTOVO*.
4. Klikněte na tlačítko vlevo dole a vyberte v menu *Změnit nastavení grafu*.
5. Přepněte měřítko osy Y na *Ručně* a nastavte minimum a maximum cca 5 °C okolo aktuální teploty, aby celkový rozsah teplot byl 10 °C. Není třeba nic potvrzovat, po zadání údajů stačí kliknout kamkoliv do grafu.

Provedení experimentu

1. Nechte žáky, aby každý za sebe nakreslil svůj odhad vývoje teploty během 30 sekund měření pro případ, že bude lahev s teploměrem volně ležet na stole.
2. Jakmile mají žáci hotové své odhady, spusťte záznam dat tlačítkem **ZAHÁJIT MĚŘENÍ**.
3. Nyní žáky požádejte, aby nakreslili další odhad – prozradte jim, že tentokrát lahev přikryjete mikinou a opět budete měřit teplotu po dobu 30 sekund.
4. Jakmile žáci mají hotové své odhady, spusťte záznam dat tlačítkem **ZAHÁJIT MĚŘENÍ**.
5. Jakmile druhé měření proběhne, požádejte ještě některého žáka, aby podržel lahev v daních. Opět proveďte měření – pokud žák má teplejší nebo chladnější ruce než okolí (což je téměř jisté), ověřte tímto měřením, že teploměr skutečně funguje.
6. Diskutujte s žáky, jak a proč se výsledky měření shodovaly nebo rozcházely s odhady.

Ukázka naměřených dat

Závěr

Oblečení žádné teplo nevydává. Když říkáme, že oblečení hřeje, jsou za tím ve skutečnosti účinky tepelné izolace.

Poznámky

- Tyčový teploměr (např. GDX-TMP) není pro tento experiment vhodný, protože nereaguje dostatečně rychle na malé změny teploty vzduchu.
- Dokonalé počáteční vyrovnání teplot je prakticky nedosažitelné. Při velkém přiblížení grafu lze často pozorovat změny teploty v řádu setin stupně Celsia. Proto nepoužijte automatické měřítko, ale nastavte ručně rozsah grafu dle návodu výše.
- Zatímco v prvním případě (bez mikiny) žáci většinou správně odhadnou, že se teplota nezmění, odhady pro druhé měření se často liší – mnozí žáci jsou přesvědčeni, že teplota bude po přikrytí mikinou růst, vyskytují se ovšem i nejrůznější další nesprávné představy, které vám tato aktivita pomůže odhalit a snad i odstranit.